

Základní péče no novorozence doma

Kopřivka novorozence (toxický erytém)

Druhý den se často objevuje vyrážka, která má charakter zarudlých kruhových skvrn se zažloutlou čepičkou uprostřed. Nejčastěji bývá tam, kde se košilka a dupačky otírají o ruce, nožky a záda, vyjíměčně i v obličejí. Původ vyrážky není zcela jasný. Vyrážka může vymizet velmi rychle, ale někdy trvá i týden. Většinou nevyžaduje léčení. Při větším rozsahu vyrážky se někdy používá tekutý pudr nebo koupele ve slabě růžovém roztoku hypermanganu.

Potničky (milia)

Občas se v této době nebo i později mohou na kůži objevit bělavé puchýřky velikosti špendlíkové hlavičky, tzv. milia, lidově nazývané potničky. Vzniknou prostým přehřátím, a proto je nejčastěji nacházíme v podpaží, na zádech nebo v krajíně těísel. Lze je mechanicky setřít čtverečkem namočeným v dezinfekčním roztoku, ale pozor: kůže novorozence je velmi citlivá a jemná. Podobný problém se někdy objeví i na obličejí. Zde spíše platí-mechanicky nedráždit a nepřesušovat tekutým pudrem.

Zánět spojivek (konjunktivitis)

Druhý den nebo později zduří některým novorozencům oční víčka a objeví se výtok z očí. Zánět spojivkového vaku není u novorozence nic neobvyklého a poměrně rychle, během dvou až čtyř dnů, se při správné léčbě očními kapkami zvládne. Sestry vás naučí, jak správně oční kapky aplikovat. Slzné kanálky novorozence nemusí být po porodu úplně vyvinuty jejich vývoj pak pokračuje v následujících dvou až třech měsících života. Spojivkový vak je tedy vlivem horší drenáže náchylnější k infekci, a tak se po propuštění z porodnice může zánět opakovat. U některých novorozenců je natolik úporný, že se stává problémem, který přivede rodiče s novorozencem k očnímu lékaři. Proplachování slzných kanálků není nutné. Přichází v úvahu teprve kolem třetího měsíce věku.

Hmotnostní úbytek

Ztráta pět až deset procent porodní hmotnosti během prvních tří dnů života je považována za normální a je běžná u většiny novorozenců. Hmotnostní úbytek je způsoben odchodem smolky, moči, ztrátou mázku, zaschnutím pupečního pahýlu, ale hlavně ztrátou tělesné vody. Se změnami ve složení a obsahu vody ve tkáních dítěte jde obvykle ruku v ruce zvyšování množství vytvořeného a vypitého mléka. Pokud budeme v tomto kritickém období podávat čaj nebo ho dokrmíme mlékem, možná sice zmírníme hmotnostní úbytek, ale dítě ztratí pocit hladu, nebude mít zájem sát z prsu, a nebude tedy dostatečně stimulovat prsní žlázy k tvorbě mléka. Spokojenost novorozence bude vykoupena špatně nastartovaným tvořením mléka. Pasterizované mateřské mléko máme v záloze, kdyby se tvorba vlastního mléka opozdila. Zvláště nevhodné je dokrmování přípravky umělé mléčné výživy upravené z kravského mléka. I jedna dávka podaná v tomto období může přispět ke vzniku alergie na kravské mléko!

Pupíček

Ošetřování jizvy po odstraněném mumifikovaném pahýlu spočívá v šetrném čištění spodiny dezinfekčním prostředkem-lihem-jedenkrát denně, po koupání. Dokud se pupeční jizvy nezahojí, tak by se nemělo při koupání břicho dítěte příliš ponořovat do vody. Obvykle to bývá sedm až čtrnáct dnů po propuštění z porodnice. Nezahojená, vlhká pupeční jizva je stále branou vstupu infekce. Může dojít k malému zarudnutí nebo vlhnutí okolí pupeční jizvy. Při správném ošetřování pupíčku jde v naprosté většině případů o reakci okolní tkáně na hojení, nikoli o začínající zánět pupečnickové jizvy. Kolem osmého až patnáctého dne můžete občas pozorovat drobné krvácení z jizvy, které se projeví červeným otiskem na plenkových kalhotkách. Znamená to že křehké hojící se tkáně se v pupíku vytvořilo příliš a bude chvíli trvat než se zajizví. O tom jak bude jizva vypadat, rozhoduje více faktorů a její vzhled v novorozeneckém věku není definitivní. V každém případě ji ošetřujte čistě a vzdušně.

Žloutenka (icterus)

Třetí až čtvrtý den po porodu bývá nejsilnější novorozenecká žloutenka. Projeví se žlutým zbarvením kůže a očního bělma. Novorozenec je unavenější, línější při pití. Fyziologická žloutenka se vyvíjí u padesáti procent všech novorozenců. Vzniká rozpadem červených krvinek, ze kterých se uvolňuje krevní barvivo. Novorozenec má totiž nadbytek krvinek, jejich doba přežívání je ale kratší než u dospělého, a tudíž je v krvi přechodně vysoká hladina rozpadových látek. O jejich vyloučení z těla se starají játra, odtud se pak rozpadové produkty odvádějí žlučí dále do střeva a pak z těla ven. Protože to ale jednoduše nelze všechno stihnout, ukládají se rozpadové produkty krevního barviva ve tkáních-jako např. v kůži-a zbarvují je do žluta. Časté neomezované kojení je mimo jiné prevencí žloutenky. Kojený novorozenec se tak totiž rychle zbaví smolky, velké zásobárny bilirubinu, který by se jinak ze střeva vstřebal zpět do krve. Žloutenka objevující se do dvaceti čtyř hodin po porodu, nebo naopak trvajíc déle, může být způsobena zvýšeným rozpadem červených krvinek při rozdílnosti krevních skupin matky a dítěte, může být příznakem infekce, vrozené vady trávicího traktu, vrozené vady štítné žlázy, poruchy látkové přeměny a

enzymové poruchy v játrech. Při rozdílnosti krevních skupin či podskupin a tzv. Rh-faktoru matky dítěte může dojít ke zvýšenému rozpadu červených krvinek, který se projeví chudokrevností dítěte a různým stupněm novor.žloutenky. Jestliže jsou krvinky budoucí matky Rh-negativní a otec má naopak Rh pozitivní,může vyvíjející se plod zdědit krvinky po svém pozitivním otci.Krvinky plodu, které se během těhotenství dostaly placentou do krevního oběhu matky,tak mohou vyvolat tvorbu protilátek v matčině krvi,a ty pak po průchodu placentou způsobí rozpad červených krvinek plodu a tím již zmíněnou žloutenku a chudokrevnost novor. Při prvním těhotenství bývá v matčině krvi jen malé množství těchto protilátek. Při dalším těhotenství však v matčině těle tvorba protilátek proti Rh-pozitivní krvi plodu výrazně stoupá a ohrožuje silným rozpadem krvinek a těžkou žloutenkou nejen zdraví novor., ale vůbec i přežívání plodu samého. Aby k tomu nedošlo,dostává Rh -neg.matka ihned po porodu dítěte s Rh-poz. Faktorem injekci s účinnou látkou, která odstraní z jejího krevního oběhu krvinky dítěte,jež tam pronikly během porodu,a tak se zabrání vystupňované tvorbě protilátek a je tak chráněn plod při případném dalším otěhotnění.Prvním stupněm léčení novor. žloutenky bývá léčba světlem (fototerapie). Světlo, zvláště modré s nízkou vlnovou délkou, rozkládá žluté barvivo na netoxický, ve vodě rozpustný produkt, který se vylučuje žlučí a močí. Tím se žloutenka zmírní. Fototerapií se léčí jen taková žloutenka,při které hladina bilirubinu přesáhne určitou výši.a to proto,že při vyšších hladinách bilirubinu by mohlo dojít k poškození mozkových buněk dítěte.

Hormonální reakce prsních žláz

Kolem čtvrtého dne nebo i později se u děvčátek i u chlapců může vyskytnout hormonální reakce prsních žláz,tedy zduření prsů.Je to reakce na pokles mateřských hormonů v krvi novor.po oddělení dítěte od matky.Částečně souvisí i s vlastní hormonální tvorbou.Je to jev přechodný,ač někdy přetrvává týdny, a sám o sobě ustoupí. Jen vyjíměčně se komplikuje zánětem prsní žlázy, který je nutné přeléčit antibiotiky.

BioGaia - ProTectis

K posílení imunity norozeneho miminka, ke správnému osídlení střeva fyziologickou bakteriální florou a k prevenci baby-koliky můžete podávat kapičky - BioGaia - ProTectis.